

**2026 M. PAGRINDINĖS SESIJOS RUSŲ TAUTINĖS MAŽUMOS GIMTOSIOS KALBOS IR
LITERATŪROS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO ANTROSIOS DALIES KANDIDATŲ
DARBŲ VERTINIMO INSTRUKCIJA**

I DALIS

TESTO ATSAKYMŲ LAPAS IR VERTINIMO APRAŠAS (30 taškų)

Užd. Nr.	Numatyti teisingi atsakymai	Mokinio atsakymo vertinimo aprašas	Taškai										
1.	мой дом там, где стоит мой компьютер / дом там, где стоит мой компьютер	Ответ правильный. Ответ неправильный, ответа нет.	1 0										
2.	А Жизнь писателя Улицкой и её произведения – 3 / 4 Б Признание писательского мастерства – 4 / 3 В Эпистолярный жанр как путь к пониманию личности писателя – 2 Г Книги, которые стоит читать – 1	Ответ правильный. Ответ неправильный, ответа нет или отмечены несколько ответов (в том числе правильный).	1 0										
3.	<table><tr><td>Утверждение</td><td>да / нет</td></tr><tr><td>А В течение жизни литературные предпочтения и вкусы Улицкой оставались неизменными.</td><td>нет</td></tr><tr><td>Б Улицкая относит «Бесконечную шутку» Уоллеса к романам, требующим серьёзной работы читателя.</td><td>да</td></tr><tr><td>В Улицкая не позволяет себе высказывать мнение о классиках литературы, идущее вразрез с общепринятым.</td><td>нет</td></tr><tr><td>Г Роман Улицкой «Лестница Якова» рассказывает о выдающихся личностях в истории страны.</td><td>нет</td></tr></table>	Утверждение	да / нет	А В течение жизни литературные предпочтения и вкусы Улицкой оставались неизменными.	нет	Б Улицкая относит «Бесконечную шутку» Уоллеса к романам, требующим серьёзной работы читателя.	да	В Улицкая не позволяет себе высказывать мнение о классиках литературы, идущее вразрез с общепринятым.	нет	Г Роман Улицкой «Лестница Якова» рассказывает о выдающихся личностях в истории страны.	нет	За 6 правильных ответов – 3 балла; за 5–4 правильных ответа – 2 балла; за 3–2 правильных ответа – 1 балл; за 1–0 правильных ответов – 0 баллов.	3 2 1 0
Утверждение	да / нет												
А В течение жизни литературные предпочтения и вкусы Улицкой оставались неизменными.	нет												
Б Улицкая относит «Бесконечную шутку» Уоллеса к романам, требующим серьёзной работы читателя.	да												
В Улицкая не позволяет себе высказывать мнение о классиках литературы, идущее вразрез с общепринятым.	нет												
Г Роман Улицкой «Лестница Якова» рассказывает о выдающихся личностях в истории страны.	нет												

Užd. Nr.	Numatyti teisingi atsakymai		Mokinio atsakymo vertinimo aprašas	Taškai
	Д «Войну и мир» Людмила Улицкая относит к знаковым романам.	да		
	Е Людмила Евгеньевна уклончиво отвечает на последний вопрос интервью.	да		
4.*	Людмила Улицкая ведёт и перечитывает дневники, потому что хочет помнить все детали прошлого. / прошлое забывается, а, по мнению писательницы, так быть не должно. (и др.) Фильм Сокурова «Фауст» говорит человечеству о зле, которое производит сегодня человек. / которое победило Мефистофеля. (и др.) Писатель Улицкая ощущает себя человеком XX века, потому что ещё не разобралась с событиями прошлого столетия. /не осмыслила события прошлого века. (и др.) Людмила Улицкая хорошо известна в России и других странах, доказательством может служить тот факт, что её книги издаются большими тиражами / её книги переведены на десятки языков / она удостоена многих наград. (и др.)		За каждый правильный ответ по 1 баллу.	4x1=4
5.	Писатель Набоков – гений, писавший о том, о чём до него не говорилось. мнение Улицкая сдержанно-настороженно относится к социальным сетям. факт Любая пьеса становится полноценной, когда превращается в спектакль. мнение Анджей Бубень – любимый режиссёр Людмилы Улицкой. факт		За 4 правильных ответа – 2 балла; за 3–2 правильных ответа – 1 балл; за 1–0 правильных ответов – 0 баллов.	2 1 0

Uzd. Nr.	Numatyti teisingi atsakymai			Mokinio atsakymo vertinimo aprašas	Taškai
6.*	Замятин «Мы» / Оруэлл «1984» / Оруэлл «Скотный двор» / Брэдбери «451 градус по Фаренгейту» / Хаксли «О дивный новый мир» / Сорокин «День опричника» / Толстая «Кысь» / другие авторы и произведения.			Ответ правильный. Ответ неправильный, ответа нет.	1 0
7.	Сочинение небольшого объёма по какому-либо частному вопросу, написанное в свободной, индивидуально-авторской манере изложения	эссе		Ответ правильный. Ответ неправильный, ответа нет.	1 0
	Злободневная острая сатирическая статья, брошюра, обычно политического характера, направленная против кого-нибудь или чего-нибудь	памфлет			
	Масштабное повествование (книга, фильм), описывающее историю жизни нескольких поколений одной семьи или историю целого народа.	сага			
8.*	Гёте «Фауст» Мефистофель / Пушкин «Сцена из Фауста» Мефистофель / Булгаков «Мастер и Маргарита» Воланд / другие варианты			За каждый полный (автор, произведение, персонаж) правильный ответ по 1 баллу.	1x2=2
9.	Слова	А / Б / В		Ответ правильный. Ответ неправильный, ответа нет.	1 0
	Инфлюенсер	Б			
	Мем	В			
	Репост	А			

Užd. Nr.	Numatyti teisingi atsakymai	Mokinio atsakymo vertinimo aprašas	Taškai
10.	1) Булгаков «Мастер и Маргарита» 2) Достоевский «Преступление и наказание» 3) Толстой «Война и мир» 4) Солженицын «Матрёнин двор»	За каждый полный (фамилия автора и название произведения) правильный ответ по 1 баллу	4x1=4
11.	Герой нашего времени	Ответ правильный. Ответ неправильный, ответа нет.	1 0
12.	Врубель в самом начале работы над картиной «Демон сидящий» в одном из писем так описывал Демона: «...полуобнажённая, крылатая фигура сидит, обняв колена, на фоне заката и смотрит на цветущую поляну». Замысел художника претерпел изменения. На картине органические формы трансформируются в фантастические. Пейзаж теряет конкретность. Демон лишается крыльев. Положенные широкой кистью мазки преображают цветы в гигантские кристаллы, уподобляясь мозаике. Сидящая фигура титана , словно сжатая пружина, заставляет вспомнить слова «... мир земной мне тесен», произнесённые лермонтовским героем.	За 5 правильных ответов – 3 балла; за 4–3 правильных ответа – 2 балла; за 2–1 правильный ответ – 1 балл; за 0 правильных ответов – 0 баллов.	3 2 1 0
13.*	В	Ответ правильный. Ответ неправильный, ответа нет.	1 0
14.*	Поэт восхищается совершенством природы, божественностью красоты насекомого, размышляет о бессмертии. / Поэт так научно-точно и поэтично описывает бабочку, что образ её становится зримым, осязаемым, божественно-величественным, и поэт передает восторг от совершенства этого создания и размышляет о земном и потустороннем, о жизни. / Достоверно описывая бабочку, поэт восхищается её красотой; эта божественная красота вызывает у поэта воспоминания о юности, размышления о мимолётности красоты и жизни, о связи земной и загробной жизни. / <i>Другие формулировки, где должны быть два момента:</i>	Ответ полный правильный. Ответ неполный правильный. Ответ неправильный, ответа нет.	2 1 0

Užd. Nr.	Numatyti teisingi atsakymai	Mokinio atsakymo vertinimo aprašas	Taškai
	<i>восторг от красоты / красоты бабочки и философские размышления поэта.</i>		
15.	1) Метафора – голубоокая ночь в раме двух палевых зорь 2) А как зыбкая рожь – сравнение Б священный (узор) – эпитет В крылья узнаю твои – инверсия	За каждый правильный ответ по 1 баллу: за пункт 1) – 1 балл, за пункт 2) – 1 балл.	1x2=2
16.	величавость	Ответ правильный. Ответ неправильный, ответа нет.	1 0

* – возможны другие варианты ответов

Iš viso – 30 taškų.

Примечание: грамматические, орфографические и синтаксические ошибки в формулировках ответов учеников не учитываются. Оценочная комиссия может корректировать примечание.

II DALIS

RAŠTO DARBO VERTINIMAS (30 taškų)

BENDROS PASTABOS:

Kiekvienas vertinimo kriterijus išsamiai aprašomas, nurodant didžiausio galimų surinkti taškų skaičiaus paskirstymą. Taškų skaičius mažinamas, atsižvelgiant į esminių* ir neesminių** trūkumų skaičių.

* Esminis trūkumas – tai vieno iš rašto darbui keliamų kiekvieno vertinimo kriterijaus reikalavimų, vertinamų 1 tašku, nepaisymas.

** Neesminis trūkumas – tai nepakankamai tikslus (ar išsamus, taiklus) kurio nors keliamo kiekvieno vertinimo kriterijaus reikalavimo taikymas.

1. TURINIO VERTINIMAS

1.1. SAMPROTAVIMO RAŠINIO TURINIO VERTINIMAS (14 taškų)

Kriterijai	Vertinimo kriterijų aprašas	Taškai
1.1.1. TEMA	Tema tinkamai suprasta , išsamiai ir kryptingai aptariami bent du temos reikšminiai žodžiai (ar esminiai aspektai) ir jų tarpusavio sąsajos – 2 taškai (po 1 tašką už kiekvieno reikšminio žodžio ar esminio aspekto aptarimą).	2
	Yra 1 esminis trūkumas ARBA 2 neesminiai trūkumai.	1
	Darbas neatitinka kriterijų.	0
1.1.2. PAGRINDINĖ MINTIS IR SAMPROTAVIMO LOGIKA	Aiškiai ir motyvuotai formuluojama tezė (hipotezė) , atitinkanti problemos sprendimą – 1 taškas. Tezė aiškiai ir logiškai pagrindžiama mažiausiai dviem tinkamais ir įtaigiais argumentais (teiginiais), jie išsamiai paaiškinami ir pagrindžiami pavyzdžiais – 2 taškai (po 1 tašką už kiekvieną argumentą). Samprotaujant tinkamai derinamos bent trys įvairios mąstymo operacijos – 1 taškas. Jeigu derinamos daugiau negu trys įvairios mąstymo operacijos ARBA tezė aiškiai ir logiškai pagrindžiama daugiau negu dviem tinkamais ir įtaigiais argumentais (teiginiais), jie išsamiai paaiškinami ir pagrindžiami pavyzdžiais, ARBA demonstruojamas platus ir gilus mąstymas – 1 taškas. Gali būti 1 neesminis trūkumas.	5
	Yra 1 esminis trūkumas ARBA 2–3 neesminiai trūkumai.	4
	Yra 2 esminiai trūkumai ARBA 3–4 neesminiai trūkumai.	3
	Yra 3 esminiai trūkumai ARBA 4–5 neesminiai trūkumai.	1
	Darbas neatitinka kriterijų.	0
1.1.3. LITERATŪRA IR KONTEKSTAI (bent vienas yra iš privalomųjų kūrinių sąrašo).	Motyvuotai remiamasi bent dviem literatūros pavyzdžiais , kokių reikalaujama rašto darbo užduotyje (bent vienas iš literatūros kūrinių turi būti atitinkamai baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių rašytojo iš III ir IV gimnazijos klasės privalomųjų kūrinių sąrašų), ir jie tikslingai nagrinėjami – 2 taškai (po 1 tašką už kiekvieną pavyzdį).	7

	Tikslingai ir funkcionaliai remiamasi bent dviem temai atskleisti tinkamais kontekstais (pvz., literatūriniu, biografiniu, istoriniu, kultūriniu, socialiniu) – 2 taškai (po 1 tašką už kiekvieną kontekstą). Aptariant įvairius reiškinius, tikslingai vartojamos tinkamos literatūrologijos sąvokos – 1 taškas (2 sąvokos ir daugiau). Akivaizdus literatūrinis ir (ar) kultūrinis išprusimas* – 2 taškai už išprusimą dviejose skirtingose srityse, 1 taškas už išprusimą vienoje srityje. * Išprusimas suprantamas kaip platesnės dalykinės žinios ir kultūros (įskaitant literatūrą ir meną) išmanymas; gebėjimai tinkamai derinti kontekstus, kultūros kodus, terminologiją. Gali būti 1 fakto klaida arba 1 neesminis trūkumas.	
	Yra 1 esminis trūkumas ARBA 2–3 neesminiai trūkumai, ARBA 2 fakto klaidos.	6
	Yra 2 esminiai trūkumai ARBA 3–4 neesminiai trūkumai, ARBA 3 fakto klaidos.	5
	Yra 3 esminiai trūkumai ARBA 4–5 neesminiai trūkumai, ARBA 4 fakto klaidos.	4
	Yra 4 esminiai trūkumai ARBA 5–6 neesminiai trūkumai, ARBA 5 fakto klaidos.	3
	Yra 5 esminiai trūkumai ARBA 6–7 neesminiai trūkumai, ARBA 6 fakto klaidos.	2
	Yra 6 esminiai trūkumai ARBA 7–8 neesminiai trūkumai, ARBA 7 fakto klaidos.	1
	Darbas neatitinka kriterijų. Nesiremiama nė vienu kūrinio iš privalomųjų kūrinių sąrašo.	0

PASTABOS

1. Jeigu rašto darbas parašytas kita tema, negu nurodyta egzamino užduotyje, visas darbas vertinamas 0 taškų.
2. Jeigu rašto darbe minimas tik kūrinio pavadinimas, tačiau trūksta išsamesnio kūrinio (pvz., motyvų, veikėjų, įvykių) nagrinėjimo, tai nelaikoma literatūros pavyzdžiu.

1.2. INTERPRETACIJOS TURINIO VERTINIMAS (14 taškų)

Kriterijai	Vertinimo kriterijų aprašas	Taškai
1.2.1. TEMATIKA	Tinkamai ir išsamiai aptariama interpretuojamo kūrinio (arba jo ištraukos) tema ir (ar) problematika , ir (ar) deklaruojamos vertybės – 2 taškai (po 1 tašką už kiekvieną temą, problematikos, vertybių aptarimą).	2
	Yra 1 esminis trūkumas ARBA 2 neesminiai trūkumai.	1
	Darbas neatitinka nustatytų kriterijų.	0
1.2.2. SAMPROTAVIMO LOGIKA	Kūrinio interpretacijos tezė (hipotezė) suformuluota motyvuotai (logiškai) – 1 taškas. Tezė (hipotezė) aiškiai ir logiškai pagrįsta bent dviem tinkamais argumentais (teiginiais) . Visi argumentai (teiginiai) yra išsamiai paaiškinti ir pagrįsti interpretuojamo teksto pavyzdžiais , laikantis citavimo taisyklių – 2 taškai (po 1 tašką už kiekvieną argumentą). Samprotaujant tinkamai derinamos bent trys mąstymo operacijos – 1 taškas. Jeigu interpretavimo tezė (hipotezė) aiškiai ir logiškai pagrindžiama daugiau negu dviem tinkamais ir įtaigiais argumentais (teiginiais), jie yra išsamiai paaiškinti ir pagrįsti pavyzdžiais – 1 taškas. Jeigu aiškiai ir nuosekliai išreikštas požiūris , pagrįstas kultūrine (literatūrine) patirtimi ARBA demonstruojamas platus ir gilus mąstymas – 1 taškas. Gali būti 1 vienas neesminis trūkumas.	6
	Yra 1 esminis trūkumas ARBA 2–3 neesminiai trūkumai.	5
	Yra 2 esminiai trūkumai ARBA 3–4 neesminiai trūkumai.	4
	Yra 3 esminiai trūkumai ARBA 4–5 neesminiai trūkumai.	3
	Yra 4 esminiai trūkumai ARBA 5–6 neesminiai trūkumai.	2

	Yra 5 esminiai trūkumai ARBA 6–7 neesminiai trūkumai.	1
	Darbas neatitinka nustatytų kriterijų.	0
1.2.3. LITERATŪRA IR KONTEKSTAI	Išsamiai ir argumentuotai aptariami bent trys teksto poetikos elementai ir paaiškinamos jų funkcijos interpretacijos kontekste, tikslingai ir tinkamai vartojant literatūrologijos sąvokas – 3 taškai (po 1 tašką už kiekvieno poetikos elemento aptarimą). Tikslingai remiamasi bent dviem tinkamais kontekstais (pvz., literatūriniu, biografiniu, istoriniu, kultūriniu, socialiniu) – 2 taškai (po 1 tašką už kiekvieną kontekstą). Akivaizdus literatūrinis ir (ar) kultūrinis išprusimas* – 1 taškas. * Išprusimas suprantamas kaip platesnės dalykinės žinios ir kultūros (įskaitant literatūrą ir meną) išmanymas; gebėjimai tinkamai derinti kontekstus, kultūros kodus, terminologiją. Gali būti 1 fakto klaida arba 1 neesminis trūkumas.	6
	Yra 1 esminis trūkumas ARBA 2–3 neesminiai trūkumai, ARBA 2 fakto klaidos.	5
	Yra 2 esminiai trūkumai ARBA 3–4 neesminiai trūkumai, ARBA 3 fakto klaidos.	4
	Yra 3 esminiai trūkumai ARBA 4–5 neesminiai trūkumai, ARBA 4 fakto klaidos.	3
	Yra 4 esminiai trūkumai ARBA 5–6 neesminiai trūkumai, ARBA 5 fakto klaidos.	2
	Yra 5 esminiai trūkumai ARBA 6–7 neesminiai trūkumai, ARBA 6 fakto klaidos.	1
	Darbas neatitinka nustatytų kriterijų.	0

PASTABA. Jeigu interpretuojamas kitas tekstas, negu pateiktas egzamino užduotyje, visas darbas vertinamas 0 taškų.

2. TEKSTO STRUKTŪROS IR RIŠLUMO VERTINIMAS (4 taškai)

Vertinimo kriterijų aprašas	Taškai
-----------------------------	--------

Tema užrašyta taisyklingai ir pilnai. Trinarė teksto struktūra. Tekstas racionaliai padalytas į pastraipas. Tinkamos įžangos (1 pastraipa), dėstymo (mažiausiai 2 pastraipos) ir pabaigos (1 pastraipa) proporcijos – 1 taškas. Tekstas rišlus (semantinis rišlumas). Kryptinga įžanga ir pagrįsta pabaiga (samprotavimo išvados ar dalinių išvadų apibendrinimas). Gali būti 1 neesminis trūkumas įžangoje arba pabaigoje – 1 taškas. Pastraipoms būdingas nuoseklumas ir aiški vidinė struktūra. Pastraipos yra susietos tarpusavyje (gramatinis rišlumas) – 2 taškai (po 1 tašką už kiekvienos pastraipos rišlumą). Gali būti 1 neesminis trūkumas.	4
Yra 1 esminis trūkumas ARBA 2–3 neesminiai trūkumai.	3
Yra 2 esminiai trūkumai ARBA 3–4 neesminiai trūkumai.	2
Yra 3 esminiai trūkumai ARBA 4–5 neesminiai trūkumai.	1
Darbas neatitinka nustatytų kriterijų.	0

3. STILIAUS VERTINIMAS (3 taškai)

Vertinimo aprašas	Taškai
Stilius atitinka rašinio žanrą, išlaikytas stiliaus vientisumas – 1 taškas. Platus kalbos priemonių spektras: turtingas žodynas, vartojama abstrakčioji leksika – 1 taškas. Sintaksinių konstrukcijų įvairovė – 1 taškas. Gali būti 1–2 stiliaus klaidos ar trūkumai.	3
Yra 1 esminis trūkumas ARBA 2–3 neesminiai trūkumai. Gali būti 3–4 stiliaus klaidos ar trūkumai.	2
Yra 2 esminiai trūkumai ARBA 3–4 neesminiai trūkumai. Gali būti 5–6 stiliaus klaidos ar trūkumai.	1
Darbas neatitinka nustatytų kriterijų.	0

4. KALBOS TAISYKLINGUMO VERTINIMAS (9 taškai)

4.1. Gramatikos ir leksikos, klaidos	Taškai	4.2. Rašybos klaidos	Taškai	4.3. Skyrybos klaidos	Taškai
0–4	5				
5–7	4				
8–11	3				

12–15	2	0–4	2	0–4	2
16–18	1	5–8	1	5–8	1
19 ir daugiau	0	9 ir daugiau	0	9 ir daugiau	0

PASTABOS

1. Gramatikos, žodyno, rašybos, skyrybos ir stiliaus klaidos skaičiuojamos tik 300 žodžių apimties teksto dalyje. Turinys ir teksto struktūra vertinami nuo rašto darbo pradžios iki pabaigos.

2. Kalbos taisyklingumo (gramatikos, žodyno, rašybos, skyrybos) ir stiliaus klaidos žymimos iki nulio taškų ribos.

3. Pasikartojanti darbe ta pati leksikos, gramatikos, rašybos (pasikartojanti tame pačiame žodyje) ar skyrybos klaida (pvz. trūksta kablelio prieš tą patį jungtuką) laikoma viena klaida.

4. Akies klaida laikoma atsitiktinė klaida, kuri darbe nesikartoja, t. y. kitur rašinyje žodis rašomas taisyklingai. Trys akies klaidos laikomos viena rašybos klaida.

5. Žodžių kėlimo klaidos laikomos viena rašybos klaida visame darbe.

6. Sintaksinės konstrukcijos neišskyrimas arba skyrimas tik iš vienos pusės laikomas viena skyrybos klaida.

7. Jeigu tekste pasikartoja tam tikrų rašybos trūkumų, pvz., svetima raidžių grafinė forma, trūksta diakritinių ženklų, šie trūkumai laikomi visame rašto darbe viena rašybos klaida.

8. Viename sakinyje žymima ne daugiau kaip viena stiliaus ar logikos klaida, išskyrus tuos atvejus, kai sakinyje yra neproporcingai ilgas ir stokoja rišlumo, aiškos minties, nuoseklumo.

9. Jei kandidatas parašė trumpesnę negu 300 žodžių tekstą, mažinamas taškų skaičius, atsižvelgiant į teksto žodžių skaičių pagal pridėdamą lentelę.

Žodžių skaičius rašto darbe	Mažinamų taškų skaičius	Komentaras
299–275	1	Jeigu kandidatas parašė mažiau negu 250 žodžių, visas rašto darbas yra vertinamas tik turinio bei struktūros ir rišlumo aspektu (už stiliaus ir kalbos taisyklingumo kriterijus taškų neskiriama).
274–250	2	

10. Vertinimo metu kilus įtarimui, kad kandidatai užduotis atliko nesavarankiškai, naudojosi pašaline pagalba ar kito autoriaus darbu, nenurodydami tikrosios autorystės, taip pat, kad kelių kandidatų dalyko brandos egzamino užduotis ar jos dalis atlikta identišškai, tokie darbai perduodami valstybinio brandos egzamino vertinimo komisijos pirmininkui. Komisijos pirmininkas, išnagrinėjęs šiuos atvejus, apie tai surašo aktą ir teikia argumentuotą siūlymą Nacionalinės švietimo agentūros direktoriui dėl tų darbų ar jų dalių nevertinimo.